

Urologie

Nierstenen vergruizen

Extracorporeal Shock Wave Lithotripsy (ESWL)

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

Er is bij u een steen in de nier of urineleider vastgesteld. De uroloog heeft een behandeling met de niersteenvergruizer voorgesteld en u heeft uitleg gekregen over de behandeling, de gevolgen en de risico's. Voor een goed verloop van de behandeling is het van belang dat u deze folder goed doorneemt en de adviezen uit de folder opvolgt.

Voor de afspraak

Na het consult bij de uroloog krijgt u de datum waarop de vergruizing zal plaats vinden. Een aantal dagen voor de geplande datum wordt u gebeld over het tijdstip waarop u verwacht wordt. Er wordt met u een checklist doorgenomen. Soms is het nodig dat er kort voor de behandeling nog een (extra) röntgenfoto moet worden gemaakt. In dat geval meldt u zich nog steeds op de afgesproken datum en tijdstip op de polikliniek urologie.

Locatie

De behandeling vindt plaats in Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp. Volg hiervoor routenummer 8. De behandeling is poliklinisch. Dat betekent dat u niet wordt opgenomen.

Hoe werkt een niersteenvergruizer?

Een niersteenvergruizer werkt met behulp van schokgolven energie op. Deze energie wordt op één punt gericht, de niersteen. Hierdoor neemt de steen deze energie op en kan dan breken of tot zeer kleine deeltjes (gruis) gemaakt worden. Soms levert de vergruizing direct resultaat (gruis) op, maar in de meeste gevallen gebeurt dat pas 10 tot 14 dagen na de behandeling. Het gruis plast u gewoon uit. De kans is ook dat de steen niets met de energie doet en er dus ook niets gebeurt. Soms wil de uroloog dat u nog een behandeling krijgt met de vergruizer.

Op onze website vindt u een link naar een filmpje over de niersteenvergruizer.

<https://www.alrijne.nl/urologie#folders>

Vorbereiding op de behandeling

- Als u bloedverdünnende medicatie gebruikt moet u dit van tevoren melden aan uw uroloog. In overleg met de voorschrijvende arts zult u een aantal dagen voor de behandeling deze medicatie moeten stoppen. Het gebruik van bloedverdünnende middelen geeft namelijk een verhoogde kans

op bloedingen tijdens de niersteenvergruizing. Ascal mag wel gebruikt worden.

- Als u een pacemaker heeft dan moet de pacemaker mogelijk tevoren en/of nadien gecontroleerd worden bij de pacemakertechnicus. In overleg met uw arts zult u hiervoor eventueel een afspraak moeten maken.
- U hoeft voor deze ingreep niet nuchter te zijn. U mag dus gewoon alles eten en drinken. Wanneer u medicatie gebruikt mag u deze ook gewoon innemen (behalve de bloedverduuners).
- Zorgt u voor kleding die makkelijk aan en uit kan.
- Als u tijdens de behandeling naar muziek wilt luisteren dan kunt u daarvoor zelf uw smartphone of ander muziekapparaat meebrengen.
- Omdat de behandeling met de niersteenvergruizer pijnlijk kan zijn, adviseren wij u om één uur voor de niersteenvergruizing 100 mg diclofenac in te nemen. U heeft de Diclofenac of het recept meegekregen van uw behandelend uroloog. Mocht u niet tegen diclofenac kunnen of dit niet mogen gebruiken, dan kunt u ook volstaan met 1000 mg paracetamol.

De behandeling

De gespecialiseerde medewerker van de polikliniek neemt u mee naar de behandelkamer. In de behandelkamer staan de behandeltafel, de niersteenvergruizer en de C-boog (een apparaat voor röntgendoorlichting). Naast de gespecialiseerde medewerker is er ook een röntgenlaborant in de kamer aanwezig, die de C-boog (doorlichting) tijdens de behandeling bedient.

Vanwege de röntgendoorlichting is het niet mogelijk dat een partner of familielid tijdens de vergruizing op de kamer aanwezig is.

U trekt in de kleedkamer uw boven,- onderkleding en schoenen uit. De reden dat u uw kleding moet uittrekken is omdat gedurende de behandeling u in een heel klein laagje water ligt. U krijgt van ons een operatiejasje aan en neemt daarna op uw rug plaats op de behandeltafel. Deze tafel bestaat uit een doorzichtig plastic hangmat. U krijgt wel een laken over u heen om afkoelen te voorkomen. De C-boog mag u bij het gaan liggen niet aanraken. Houdt u er rekening mee dat u tijdens de behandeling ongeveer drie kwartier tot een uur stil moet liggen en (liever) niet mag praten, zodat de schokgolven de optimale gelegenheid krijgen om op de juiste plek terecht te komen.

De behandeling start met het opsporen van de steen met echografie of röntgendoorlichting. Wanneer de steen goed in beeld is brengt de gespecialiseerde medewerker een kleine hoeveelheid warm water aan tussen uw rug en de tafel. Daarna controleert zij onder de tafel of er zich luchtballen bevinden tussen uw rug en de tafel. Wanneer dit zo is zal zij deze wegwrijven of u vragen nog heel even op te wippen. Het water zorgt voor de geleiding van de schokgolven. Daarna wordt de vergruisbol automatisch onder de tafel geschoven en tegen uw huid aan geplaatst. Het opsporen van de niersteen en het instellen van de tafel en de vergruizer neemt ongeveer 15 minuten in beslag.

De gespecialiseerde medewerker bedient de niersteenvergruizer. De vergruizer richt schokgolven op de steen. De schokgolven zijn hoorbaar als tikken en voelen aan als elastiekjes, die tegen de huid worden geschoten. De kracht van de schokgolven wordt langzaam opgevoerd. Er worden maximaal 4000 schokgolven toegediend. Na elke 1000 schokgolven (tikken) slaat uit veiligheidsoverwegingen de machine even af, maar wordt direct door de medewerker herstart. Op dat moment wordt met

doorlichting gecontroleerd of de schokgolven nog voldoende op de niersteen zijn gericht. Tijdens de hele duur van de behandeling bent u niet alleen en wordt u goed in de gaten gehouden.

Duur van de behandeling

De gehele behandeling met de niersteenvergruizer duurt ongeveer één uur.

Na de behandeling

Na de behandeling kunt u gewoon weer naar huis. Wij adviseren u uw vervoer zo te regelen, dat u niet zelfstandig aan het verkeer hoeft deel te nemen.

Bent u onder behandeling bij een uroloog van Alrijne Ziekenhuis dan krijgt u direct een afspraak mee voor een controle ongeveer 2 weken na de behandeling. Ook wordt er een afspraak gemaakt op de afdeling Radiologie voor een röntgenfoto net voor dit bezoek.

Bent u onder behandeling bij een ander ziekenhuis dan Alrijne, maak dan zelf een afspraak bij uw behandelend uroloog in uw eigen ziekenhuis.

Probeer thuis bij het plassen het gruis of de steentjes op te vangen. Gebruik hiervoor een zeefje of koffiefilter. Neem dit uitgeplaste steentje of gruis mee naar de controle afspraak. Het gruis/steentje kan in het laboratorium onderzocht worden. Aan de hand van deze resultaten krijgt u mogelijk (dieet) adviezen om steenvorming in de toekomst te voorkomen.

Vooraf bij grotere stenen komt het regelmatig voor dat de steen niet volledig in een keer is vergruisd. U moet dan rekening houden met een herhaling van de behandeling.

Bijwerkingen

- Een rode plek op de huid waar de bol van de vergruizer tegen aan gedrukt zat. Soms een lichte schaafwond.
- Pijn: omdat de vergruisde deeltjes uitgeplast moeten worden, kunt u (koliek)pijn krijgen. U kunt hier Diclofenac of Paracetamol voor innemen.
- Rode urine: omdat het gruis het omliggende weefsel bij uitplassen wat kan beschadigen kunt u enkele dagen rosékleurige urine plassen. U hoeft zich hier geen zorgen over te maken.
- Koorts: lichte verhoging is niet afwijkend en zien we vaak bij patiënten die voor de ingreep urineweginfecties hebben gehad.

Contact opnemen met het ziekenhuis

In de volgende situaties neemt u contact op met het ziekenhuis:

- bij koorts boven de 38,5 C;
- bij pijn die blijft aanhouden na innemen van pijnstillers;
- bij veel donkerrood bloed in de urine;
- als er behalve (rosé)bloed ook flinke stolsels in de urine zichtbaar zijn;
- als u het gevoel heeft helemaal niet meer te kunnen plassen.

Patiënten van Alrijne Ziekenhuis:

Op werkdagen kunt u tussen 08.00 - 17.00 uur bellen met de polikliniek Urologie:

- Leiderdorp (071 582 8060)
- Leiden (071 517 8244)

In de avond en tijdens het weekend kunt u contact opnemen met verpleegafdeling B2 – Urologie: 071 582 9019.

Patiënten van andere ziekenhuizen:

Patiënten die normaal gesproken onder behandeling zijn van een ander ziekenhuis moeten contact opnemen met hun eigen behandelend uroloog/ziekenhuis.

Adviezen en tips tot de eerste controle

- U mag gewoon werken, tenzij u bijwerkingen ervaart zoals hierboven beschreven.
- Drink voldoende tenzij er iets anders aan u is geadviseerd.
- Beweeg veel (bijvoorbeeld lopen en fietsen). Hiermee vergroot u de kans dat de steen(gruis) afdaalt in de blaas en zo gemakkelijk geloosd kan worden.
- Vang steentjes of gruis indien mogelijk op, en neem deze mee bij uw controle-afspraak bij de uroloog.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan de baliemedewerker van de polikliniek Urologie.

De polikliniek Urologie Alrijne Ziekenhuis Leiden is op werkdagen tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via nummer 071 517 8244.

De polikliniek Urologie in Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is op werkdagen tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via nummer 071 582 8060.

De polikliniek Urologie in Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn is op dagen dat wij spreekuur hebben

tussen 08.30 en 12.30 uur en tussen 13.30 en 16.30 uur telefonisch te bereiken via 0172 467 060.

Buiten deze uren en dagen wordt u automatisch doorverbonden met de locatie Leiderdorp of met het antwoordapparaat, waarop wordt verteld hoe u de uroloog bij spoedgevallen kunt bereiken.

De verpleegafdeling Urologie van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is te bereiken via 071 582 9019.